

İsviçre Medeni Kanununun kabul edilmesi

04 Ekim 2006

İsviçre Federal Konsey Üyesi Christoph Blocher'in Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girmesinin 80. yılı münasebetiyle düzenlenen Sempozyumda yaptığı konuşma

Sayın Rektör Profesör Nusret Aras

Saygıdeğer meslektaşım Adalet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü Sayın Cemil Çiçek

Sayın Dekanlar

Sayın Dekan Lale Sirmen

Türk ve İsviçreli Sayın Profesörler

Sayın Büyükelçi

Sayın Bayanlar ve Baylar,

Genç yaşlarımda daha henüz öğrenciyken bizlere okulda Türkiye'nin, bizim "ZGB" diye adlandırdığımız İsviçre Medeni Kanununu kabul ettiği öğretildi. Bu bilgiyi çabucak ve memnuniyetle öğrendim, halbuki Medeni Kanunun ne anlama geldiğini bile henüz bilmiyordum! Ama bütün öğrenciler nasıl da gururlanmıştık – çünkü bizlere öyle geliyordu ki, kocaman Türkiye'ye küçük İsviçre'den önemli olduğunu düşündüğümüz bir şey gitmişti.

Sayın Rektör, Sayın Adalet Bakanı, Sayın Dekan, Sayın Bayanlar ve Baylar, İsviçre Medeni Kanununun kabul edilmesinin 80. yıldönümünü Ankara Üniversitesi'nde sizlerle beraber kutlama fırsatı bulmak beni bugün de çok sevindirmektedir. Geçen yüzyılın 40'lı senelerinde küçük bir oğlan çocuğu olarak gururlanırken bir gün burada bulunma onuruna nail olacağımı nasıl bilebilirdim?

Bu nedenle Türk meslektaşım Sayın Adalet Bakanı Cemil Çiçek'e nazik daveti için teşekkür ederim. Aynı zamanda İsviçre Federal Konseyinin selam ve tebriklerini de şahsınızda Türk hükümetine iletmek isterim.

İsviçre’de yedi Federal Konsey üyesinden oluşan heyet aynı zamanda devletin “en üst makam”ını temsil etmektedir. Bilinen anlamda bir Başbakanımız veya Devlet Başkanımız yoktur.

Sayın Rektör Profesör Nusret Aras,

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde önemli bir yeri olan Ankara Üniversitesi’nde bugün bize göstermiş olduğunuz konukseverliğe de teşekkür eder sizi ve değerli meslektaşlarınızı ve de Sayın Dekan Lale Sirmen’i Türkiye Cumhuriyeti’nin başkentinde birkaç gün sürecek böyle bir sempozyum tertipledikleri için tebrik ederim.

Böylesine bir kanununun bir ülke tarafından kabul edilmesinin, Türkiye örneğinde Medeni Kanunun kabul edilmesinin, çok farklı bir önemi de olabileceğini küçük bir anekdotla açıklamak isterim:

Sonradan satın alma imkanı bulduğum şirkette genç bir hukuk müşaviriyken bir Türk girişimci Türkiye’de yapılacak bir fabrika ile ilgili olarak bize müracaat etti. Ben de şirketimizin kurucu başkanına bu işi kabul edip etmeyeceğimizi sordum. O zamanki görüşüme göre Türkiye ne de olsa bize çok uzak bir ülkeydi ve farklı ülkelerde farklı usuller geçerliydi. Başkanın cevabı kısa oldu: “Türkler dürüst insanlardır, ne de olsa İsviçre Medeni Kanunu kabul etmişlerdir. Aynı şekilde iyi iş adamları olduklarını da düşünüyorum!” Bunun üzerine şirketimiz işi kabul etti ve uzun yıllar sürecek, karşılıklı büyük güvene dayalı, çok verimli ve sağlam bir ticari ilişki başlamış oldu. Bu arada bu iş ilişkisinden tüm Türkiye’de muhtelif projeler de doğdu. Birkaç örnek vermek gerekirse İzmit’te, Bursa’da ve Adapazarı’nda projelerimiz var. Buradan da anlaşılacağı üzere sadece ticari ilişkilerin değil, insanlar arası uzun yıllar sürecek ilişkilerin da kapısı aralanmış oldu.

Bu anlamda sempozyuma katkıda bulunmak üzere pek çok tanınmış İsviçreli hukuk profesörünün İsviçre’nin üç farklı üniversite kentinden (Bern, Freiburg ve Lozan’dan) gelmiş olması tesadüf değildir. Bunlardan bir tanesi Sayın Profesör Eugen Bucher’dır ve beni etkileyen husus da kendisinin benim eski hocalarımın olmasıdır. Hemşerilerim 1923 sonrası başlayan akademik temasların canlı birer örneği olmakla beraber aynı zamanda ve en önemlisi dostane ittifakların da birer ifadesidirler.

Son 80 yıla baktığımızda önemli olaylara ev sahipliği yapmış anahtar mekanlar görebiliyoruz:

- Örneğin “**Cenevre**”; burası Jöntürkler ile çok yakından alakalı bir yer, yaklaşık 22 adet muhalif Osmanlı gazetesi Cenevre’de yayımlanmıştır;

- 1923 yılında imzalanan “**Lozan**” barış antlaşması günümüzde de Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş belgesi sayılmaktadır ve bu anlamda bizim 1291 tarihli bağımsızlık ilanı ile eşdeğerdir;
- 1936 yılında yapılan “**Montrö**” Sözleşmesi ile boğazlar bölgesi ve Marmara denizinin egemenliği Türkiye'ye geçmiştir;
- 1960 yılında Kıbrıs Anlaşmalarının görüşmeleri “**Zürich**”te yapılmıştır;
- 1988 yılında “**Davos**” Türk –Yunan yakınlaşmasına ve de Davos-Deklarasyonu'nun çıkmasına ev sahipliği yapmıştır;
- 2004 yılında da Kıbrıs görüşmelerinin son turu “**Bürgenstock**”da gerçekleştirilmiştir.

Ancak başka alanlarda da İsviçre ve Türkiye arasındaki ilişkiler çok değişik şekillerde ve karşılıklı saygı ve iyi niyete dayalı olarak gelişmiştir. Örneğin:

- 1926 yılında “İsviçre Medeni Kanununun” kabul edilmesi, ki bugün bu nedenle burada toplandık!
- sayenizde yıllardır hem Türkiye’de hem de İsviçre’de Türk-İsviçre Hukuk haftasının gerçekleştiriyor olması;
- Migros’un babası sayılan mebus Gottfried Duttweiler’in ziyaretinden sonra 1954 yılında “Migros Türk” ün kurulması;
- İsviçre’de okuyan Türk üniversite ve doktora öğrencileri ve onların doktora tezleri: aşağı yukarı 1970 yılına kadar Avrupa’da Türklere ait kişi başına en fazla doktora tezinin İsviçre’de yazılmış olması. Özellikle de Cenevre, Lozan, Freiburg ve Neuchatel tercih edilen üniversitelerdi. –

Sayın Dekan Lale Sirmen de bir yıl İsviçre’de, daha doğrusu Zürich Üniversitesinde bulunmuştur.

Türkiye’deki hukuk sistemini, hatta bir bakıma bütün toplumu temelinden tekrar kurma diye adlandırılabilir bu muhteşem girişim, 1926 yılı itibarıyla örneği olmayan bir deneydi ve bundan dolayı bizim hem hayranlığımızı hem de takdirimizi hak etmektedir. İsviçre’nin bu girişime Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu ile bir parça katkıda bulunabilmiş olması bizleri özellikle gururlandırmaktadır.

Türkiye Cumhuriyetinin ilk Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt’un İsviçre’de, daha doğrusu Lozan ve Freiburg’da okumuş olması, İsviçre Medeni Kanununun kabul edilmesini hızlandırmıştır.

Bu büyük görevle ilgili olarak o zamanlar şöyle bir ifade kullanmıştır:

Alıntı:

..."Hak sistemiyle, kanunlarıyla, mahkemeleriyle yepyeni bir Türk adalet organı yaratmalıyız. Yabancıların da baş eğmesi lazım gelen bu adalet organının karakteri ne olacaktı, ne olabilirdi? Bunu bir kelime ile söyleyebiliriz: <Lâik>..."

Profesör Ernst Hirsch İsviçre Hukukçular Derneğinin 50. yılı kutlamaları nedeniyle bu ifadeyi bir makalesinde aynen kullanmıştır.

Türkiye'nin kurucularının ve hepsinden önce Mustafa Kemal Atatürk'ün Osmanlı devletinin kalıntılarından modern bir Cumhuriyet kurma cesareti, bugün dahi bizleri etkilemektedir.

Sayın Adalet Bakanı,
Sayın Rektör,
Sayın Dekan,
Sayın Bayanlar ve Baylar,

"Türkiye'nin doğum belgesi"nin Lozan'da görüşülmüş olması ve sizlerin İsviçre Medeni Kanunu kabul etmeniz dolayısıyla mutluluğunuzu bugün burada biz de sizlerle paylaşıyoruz. İsviçre Medeni Kanunu ile Eugen Huber isimli bir Bey tarafından büyük bir mütevazılık içinde yazılan bir kanun eserini kabul etmiş oldunuz. Bu bize gurur vermekte ve ülkelerimiz arasında güçlü bir bağ oluşturmaktadır.

Sözlerimi bitirirken sizlere hukuksal bakımdan ilgi çekici ama aynı zamanda eski dostların bulunduğu ve yeni dostlukların kurulduğu bir forum diliyorum. Sizlerin kurucu atalarının büyük bir sorumluluk örneği göstererek ilerlemeyi, denenmiş olan ile bir sentezde birleştirme, hem de sürdürülebilir ve geleceğe yönelik bir sentezde birleştirme cesaretini tekrar takdir ediyorum.

Hepinize çalışmalarınızdan dolayı şükranlarımı sunarım.

Teşekkürler!